

Principiile etichetelor ecologice și declarațiilor de mediu

Aceste principii fac parte din ISO 14020 și servesc drept condiție prealabilă pentru toate celelalte standarde din serie:

- 1) etichetele și declarațiile de mediu trebuie să fie precise, verificabile, relevante și să nu inducă în eroare;
- 2) procedurile și cerințele pentru etichetele și declarațiile de mediu nu trebuie să creeze bariere nejustificate în comerțul internațional;
- 3) etichetele și declarațiile de mediu trebuie să se bazeze pe o metodologie științifică suficientă pentru a certifica utilizarea datelor exacte și reproductibile;
- 4) informațiile referitoare la procedură, metodologie și orice criterii de asigurare a etichetelor și declarațiilor de mediu trebuie să fie accesibile și furnizate la cerere tuturor părților interesate;
- 5) elaborarea etichetelor și declarațiilor de mediu trebuie să ia în considerare, toate aspectele relevante privind ciclul de viață al produsului sau serviciului;
- 6) etichetele și declarațiile de mediu nu trebuie să împiedice inovarea care menține sau are potențialul să îmbunătățească performanța de mediu;
- 7) orice fel de cerințe administrative sau solicitări de informații referitoare la etichete și declarații de mediu trebuie să se limiteze la acelea necesare stabilirii conformării față de criteriile și standardele aplicabile etichetelor și declarațiilor;
- 8) procesul elaborării și dezvoltării etichetelor și declarațiilor de mediu trebuie să includă consultarea deschisă cu părțile interesate;
- 9) informațiile privind aspectele de mediu ale produselor și serviciilor relevante pentru o etichetă sau declarație de mediu trebuie să fie disponibile cumpărătorilor și potențialilor cumpărători ale părții ce aplică eticheta/declarația ecologică.

Avantajele sistemului de etichetare ecologică

Etichetarea ecologică este una dintre cele mai active instrumente de management al mediului din ultimele patru decenii. Ca sinonim pentru etichete ecologice pot fi utilizate următoarele simboluri: *etichete de mediu, declarații de mediu, etichete și eticheta ecologică*. Toate acestea sunt distincții de mediu aplicate serviciilor, produselor sau ambalajelor acestora și indică un nivel ridicat de siguranță a produselor asupra mediului.

Utilizarea etichetării de mediu aduce numeroase avantaje pentru diferiți actori, în special pentru consumatori:

- a) îmbunătățirea gradului de conștientizare a consumatorului cu privire la proprietățile și calitățile bunurilor achiziționate și asistență în luarea deciziei de cumpărare;
- b) promovarea satisfacției cererii consumatorilor de bunuri care au un impact negativ mai mic asupra mediului;
- c) monitorizarea indirectă a respectării normelor de mediu și a cerințelor care stau la baza utilizării etichetării ecologice.

Principalele stimulente pentru participarea producătorilor de produse și servicii în programele de etichetare ecologică sunt *sporirea pozițiilor de piață și sporirea competitivității companiilor*. Beneficiile pe care le primește întreprinderea (organizația) care a fost certificată pentru dreptul de utilizare a mărcii de etichetare ecologică sunt următoarele:

- a) reducerea costurilor de producție prin reducerea consumului de energie, apă, materii prime;
- b) reducerea cantității de deșeuri în legătură cu reorientarea proceselor pe tehnologii cu randament scăzut;
- c) reducerea costurilor de transport prin elaborarea schemelor logistice din perspectiva de ecologizare;
- d) reducerea costurilor prin prevenirea situațiilor de urgență și de diminuare a riscurilor de mediu;
- e) participarea la programele internaționale de sprijin și dezvoltare a afacerilor ecologice;
- f) creșterea vânzărilor pe fondul creșterii cererii de consum pentru produse și servicii ecologice;
- g) posibilitatea introducerii pe piață a produselor și serviciilor ecologice;
- h) posibilitatea obținerii unor contracte instituționale mari (de stat, comerciale și necomerciale), în condițiile cărora sunt incluse cerințele de mediu;
- i) creșterea reputației corporative și a dovezilor privind eficacitatea inițiativelor companiei în domeniul ecologiei și dezvoltării durabile;
- j) recunoașterea produselor la nivel internațional, ceea ce sporește competitivitatea întreprinderii.
- k) accesul la achiziții publice durabile și piețe mai exigente;
- l) schimbarea percepției consumatorilor despre companie și produse.

În concluzie, putem menționa că etichetarea ecologică este destinată nu numai să ajute producătorii de produse ecologice să își promoveze produsele și să-și sporească competitivitatea pe piață;

dar în același timp să ofere consumatorilor un criteriu de încredere pentru alegerea produselor de înaltă calitate. Datorită informațiilor furnizate de eticheta ecologică, cumpărătorul poate face o alegere în favoarea produselor care nu le vor afecta nici sănătatea, nici mediul.

Astfel, **etichetarea ecologică joacă rolul unei punți între producător și consumator, informând despre calitatea și siguranța produselor asupra mediului.**

ETICHETA ECOLOGICĂ EUROPEANĂ

Etichetă ecologică UE este o schemă voluntară de etichetare ecologică promovată începând cu 1992 de către Uniunea Europeană ca o parte importantă a politicii UE privind instrumentul voluntar pentru a ajuta asociațiile și consumatorii să își îmbunătățească performanțele de mediu.

Sigla etichetei europene ecologice include o floare verde cu litera „ε” (epsilon) înclinată, de culoare verde, asemenea florii, înconjurată de 12 stele albastre (figura nr.1).

Aspecte legislative privind sistemul comunitar de marcare ecologică

Regulamentul (CE) nr. 66/2010 al Parlamentului European și al Consiliului (CEE) din 25 noiembrie 2009, privind eticheta ecologică a UE, instituie norme privind stabilirea și aplicarea sistemului UE de etichetare ecologică. Sistemul dat a fost înființat în vederea motivării operatorului economic să producă sau să cumpere produse și servicii care sunt prietenoase cu mediul înconjurător.

Sistemul UE de etichetare ecologică face parte din politica privind consumul și producția durabile a Comunității, care are drept scop:

- a) reducerea impactului negativ al consumului și producției asupra mediului, sănătății, climei și resurselor naturale;

b) promovarea produselor care au un nivel înalt de performanța de mediu, prin utilizarea etichetei ecologice;

c) înlocuirea substanțelor periculoase cu substanțe mai sigure oricând acest lucru este posibil din punct de vedere tehnic.

Aspecte legislative privind etichetarea ecologică în Republica Moldova

Cadrul normativ al Republicii Moldova, actualmente nu transpune prevederile Regulamentului (CE) nr. 66/2010 al Parlamentului European și al Consiliului (CEE) din 25 noiembrie 2009, privind eticheta ecologică a UE. Totuși, baza legislativă națională cuprinde un șir de legi și documente de politici care reglementează indirect aspectele etichetării ecologice.

Obiectivele etichetei ecologice europene:

- Promovarea produselor care pot reduce efectele adverse asupra mediului în raport cu alte produse din aceeași categorie, contribuind la utilizarea eficientă a resurselor și la un nivel ridicat de protecție a mediului.
- Furnizarea către consumatori a unor informații de orientare și informații corecte, non-înșelătoare și științifice privind astfel de produse.

Caracteristicile principale ale etichetei ecologice europene:

- a) *Selectivă*: se acordă doar produselor cu cel mai mic impact asupra mediului.
- b) *Transparentă*: criteriile ecologice pe care trebuie să le îndeplinească produsele sunt elaborate cu contribuția părților interesate relevante (reprezentanții din următoarele domenii: industrie, comerț, organizațiile de mediu, consumatori, sindicate, etc).
- c) *Voluntară*: prin urmare, nu creează bariere în calea comerțului.
- d) *Abordare multi-aspectuală*: este analizat întregul ciclu de viață al produsului/serviciului, pentru a studia toate impactele potențiale negative asupra mediului.
- e) *Dimensiune europeană*: produsele și serviciile etichetei ecologice UE pot fi vândute și comercializate în întreaga lume. Acestea sunt destinate în special statelor SEE (statele membre ale UE plus Islanda, Liechtenstein și Norvegia.

Eticheta ecologică a UE garantează un nivel ridicat de transparență, fiabilitate și credibilitate științifică, care satisface cerințele ecologice ale clienților.

1. Procesul de ECO-etichetare (activitate interactivă: cum credeți care sunt pașii-cheie în acest proces?)

Procesul de acordare a etichetei UE ecologice și condițiile utilizării acesteia

Sistemul etichetei ecologice europene este valabil și identic în toată Europa, ceea ce presupune faptul că cererile de acordare a etichetei ecologice a UE sunt realizate prin intermediul unei proceduri unice care acoperă întregul Spațiu Economic European.

Etaple procedurale privind obținerea etichetei ecologice europene:

1) Depunerea cererii de către operatorul economic privind acordarea etichetei UE ecologice.

La nivel de fiecare stat membru al UE este desemnat un organism/autoritate competentă. De regulă acestea sunt Ministerele cu competențe în domeniul mediului. Pentru a beneficia de etichetă ecologică UE, operatorii economici adresează o cerere către aceste organisme competente, determinate pentru fiecare stat membru al UE, ținând cont de următoarele circumstanțe:

- a) în cazul în care produsul provine dintr-un singur stat membru – unui organism competent din statul membru respectiv;
- b) în cazul în care un produs provine, sub aceeași formă, din mai multe state membre – unui organism competent din unul dintre statele membre respective;
- c) în cazul în care un produs provine din afara Comunității – unui organism competent din oricare stat membru în care produsul a fost sau urmează să fie introdus pe piață.

Cererile privind acordarea etichetei ecologice UE cuprind toate datele complete de contact ale operatorului, precum și grupul de produse în cauză și o descriere completă a produsului, precum și orice alte informații solicitate de organismul competent, care să demonstreze că produsul corespunde exigentelor ecologice stabilite de către Comisia Europeană. La cerere se anexează documentele relevante, în conformitate cu măsura adoptată de Comisie privind instituirea criteriilor pentru eticheta UE ecologică al grupul de produse vizat.

În termen de două luni de la primirea cererii, organismul competent în cauză verifică dacă documentația este completă și adresează o notificare operatorului. Organismul competent poate respinge cererea dacă operatorul nu completează documentația în termen de șase luni de la notificare.

2) *Evaluarea solicitării și eligibilității produsului*

Organismele competente și personalul acestora îndeplinesc activitățile de evaluare a conformității la cel mai înalt grad de integritate profesională și de competență tehnică necesară în domeniul respectiv și trebuie să fie liberi de orice presiuni și stimulente, îndeosebi financiare, care le-ar putea influența capacitatea de apreciere sau rezultatele activităților lor de evaluare a conformității, în special din partea persoanelor sau grupurilor de persoane cu un interes pentru rezultatele acelor activități.

Oricând și pentru fiecare procedură de evaluare a conformității și pentru fiecare tip sau categorie de produse pentru care este desemnat, organismul competent trebuie să aibă la dispoziție:

- a) cunoștințele tehnice și experiența suficientă și corespunzătoare pentru a efectua sarcinile de evaluare a conformității;
- b) descrierea procedurilor în conformitate cu care se realizează evaluarea conformității, asigurându-se transparența și posibilitatea de a reproduce procedurile în cauză. Acesta dispune de politici și proceduri adecvate care fac o distincție clară între sarcinile îndeplinite ca organism competent și orice alte activități;
- c) proceduri necesare pentru a-și desfășura activitatea care țin seama de dimensiunea unei întreprinderi, de domeniul de activitate și structura acesteia, de gradul de complexitate a tehnologiei utilizate pentru produsul în cauză, precum și de caracterul de serie sau de masă al procesului de producție;

- d) mijloacele necesare pentru a-și îndeplini sarcinile tehnice și administrative legate de activitățile de evaluare a conformității în mod corespunzător și să aibă acces la toate echipamentele sau facilitățile necesare.

În cazul în care documentația prezentată de către operator este completă, organismul competent atribuie un număr de înregistrare produsului și verifică dacă produsul îndeplinește criteriile privind eticheta UE ecologică și cerințele de evaluare.

Operatorii suportă costurile legate de testare și de evaluare a conformității cu criteriile privind eticheta UE ecologică. Operatorilor li se poate cere să suporte costurile de deplasare și cazare în cazul în care este necesară o verificare la fața locului în afara statului membru în care își are sediul organismul competent.

3) Acordarea etichetei ecologice europene

Dacă criteriile ecologice sunt respectate, organismul competent încheie cu fiecare operator un contract care reglementează condițiile de utilizare a etichetei UE ecologice (inclusiv dispoziții privind autorizarea și retragerea etichetei UE ecologice, în special în urma revizuirii criteriilor).

Eticheta UE ecologică poate fi utilizată pentru produsele cărora le-a fost acordată eticheta UE ecologică și pentru materialele promoționale asociate acestora. Dreptul de a utiliza eticheta UE ecologică nu se extinde la utilizarea etichetei UE ecologice ca o componentă a unei mărci comerciale.

Organismul competent care a acordat eticheta UE ecologică unui produs notifică acest lucru Comisiei. Comisia stabilește un registru comun și îl actualizează în mod periodic. Registrul fiind disponibil publicului pe o pagină de internet consacrată etichetei UE ecologice.

4) Supravegherea și controlul utilizării etichetei UE ecologice

Controlul utilizării etichetei UE ecologice este efectuat de către organismul competent în privința produselor cărora le-a acordat eticheta UE ecologică. Controlul poate fi:

1. *Control planificat* - verificarea în mod regulat, faptul că produsele respectă criteriile privind eticheta UE ecologică și cerințele de evaluare.
2. *Control neplanificat (inopinat)* – verificare efectuată în cazul în care a primit o plângere / sesizare. Aceste verificări pot lua forma unor controale aleatorii la fața locului. Totodată, organismul competent care a acordat eticheta UE ecologică unui produs informează utilizatorul etichetei UE ecologice în legătură cu orice plângere făcută cu privire la produsul care poartă eticheta UE ecologică și poate solicita utilizatorului să răspundă la plângerile respective.

Utilizatorul etichetei UE ecologice este obligat de a permite organismului competent care a acordat eticheta UE ecologică produsului să întreprindă toate investigațiile necesare pentru monitorizarea conformității permanente a produsului respectiv cu criteriile specifice grupului de produse și cu dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 66/2010.

Potrivit art. 10 alin. (1) al Regulamentului (CE) nr. 66/2010, este interzisă orice reclamă falsă sau înșelătoare sau folosirea oricărei etichete sau sigle care ar putea fi confundată cu eticheta UE ecologică. Prin urmare, în cazul în care, după ce utilizatorului etichetei UE ecologice, i s-a oferit posibilitatea de a prezenta observații, orice organism competent consideră că un produs care poartă eticheta UE ecologică și nu îndeplinește criteriile specifice respectivului grup de produse sau că eticheta UE ecologică nu este utilizată în conformitate cu dispozițiile art.9 al Regulamentului (CE) nr. 66/2010, acesta fie interzice utilizarea etichetei UE ecologice pe produsul respectiv, fie, în cazul în care eticheta UE ecologică a fost acordată de un alt organism competent, informează organismul competent respectiv.

